

Učebné osnovy – všeobecná časť

Základná škola Ármina Vámbéryho s VJM, Hviezdoslavova ulica 2094/2
Dunajská Streda 92 901

Vzdelávacia oblasť	JAZYK A KOMUNKÁCIA	
Predmet	SLOVENSKÝ JAZYK A SLOVENSKÁ LITERATÚRA	
Ročník	2.	
ČASOVÁ DOTÁCIA	týždenne: 6	ročne: 198

SLOVENSKÝ JAZYK A SLOVENSKÁ LITERATÚRA

Výkonový štandard pre 1. – 3. ročník

Žiak:

- sa zaujíma o učenie sa slovenského jazyka.
- pochopí odlišnosti a rovnosti medzi slovenským a maďarským jazykom.
- rešpektuje a toleruje hodnoty slovenskej kultúry.
- si buduje kladný vzťah k slovenskému jazyku.
- pochopí bežné pokyny v slovenskom jazyku.
- porozumie pozdravom v slovenskom jazyku.
- si osvojí ortoepické, ortografické a gramatické pravidlá potrebné na veľmi jednoduchú ústnu a písomnú komunikáciu v slovenskom jazyku vo vývojovom období mladšieho školského veku.

- používa veľmi jednoduché pokyny a pozdravy.
- sa dorozumie v rámci komunikačných tém na primeranej úrovni svojmu veku a schopnostiam.
- vyjadrí myšlienky v slovenskom jazyku ústne v každodenných praktických situáciách na úrovni primeranej svojmu veku a schopnostiam na základe pomocných otázok.
- ovláda slovenskú abecedu, rozlišuje slovenskú a maďarskú abecedu.
- číta veľmi jednoduché texty zložené z jednoduchých rozvitých viet bez neznámych slov.
- odpisuje krátke texty zložené z jednoduchých viet bez neznámych slov.
- z ostatných vyučovacích predmetov aplikuje jednoduché informácie o zaujímavostiach blízkeho okolia školy a svojho bydliska.

Obsahový štandard

Počúvanie s porozumením

- *pochopenie* bežných príkazov, pokynov, pozdravov a zdvorilostných prejavov
- *reagovanie* na príkazy a pokyny učiteľa v rámci komunikačných tém
- *porozumenie významu pojmov*: abeceda, veta, slovo, slabika, hláska, samohláska, spoluhláska, dvojhláska, písmeno, tlačené písmeno, písané písmeno, text, článok, rozprávka, ľudová rozprávka, báseň, hádanka, ľudová hádanka, riekanka, ľudová riekanka, vyčítanka, ľudová vyčítanka, pieseň, ľudová pieseň, hra, ľudová hra, rozhovor, postava, autor, list, pozdrav, pozvánka, čítanie, písanie, slabikovanie, delenie slov na slabiky, tvorba slov z písmen, tvorba slov zo slabík, tvorba viet zo slov, tvorba otázok, tvorba odpovedí.

Ústny prejav

Rečovo-komunikačné zámery

- *nadviazanie kontaktu s osobami hovoriacimi po slovensky* – formy spoločenského styku: pozdravy, oslovenia, pozvanie, privítanie, lúčenie sa, blahoželanie, predstavovanie sa, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie
- *vyjadrenie vôle, duševných pocitov a nálady*: upozornenie, slušné vyjadrenie prosby, požiadanie o pomoc, vyjadrenie radosti, smútku
- *oznámenie a vyjadrenie stanoviska*: informovanie sa o niečom v rámci komunikačných tém, informovanie druhých v rámci komunikačných tém, vyjadrenie, že sa niečo páči alebo nepáči, vyjadrenie, že komunikujúca osoba niekoho alebo niečo má/nemá rada

Pojmové okruhy

- *vyjadrenie existencie* v rámci komunikačných tém (sloveso *byť* v prítomnom a minulom čase)
- *vyjadrenie vlastníctva* v rámci komunikačných tém (sloveso *mať* v prítomnom a minulom čase, privlastňovacie zámená)

- *vyjadrenie priestorových vzťahov* v rámci komunikačných tém (smer, miesto, poloha, vzdialenosť, predložkové väzby, príslovky miesta)
- *vyjadrenie časových vzťahov* v rámci komunikačných tém (čas, kalendár)
- *vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov* v rámci komunikačných tém (počet: 0 – 100, vek)
- *vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov* v rámci komunikačných tém (postava, tvar, farba)
- rozhovory (zapojiť sa do jednoduchého rozhovoru, konkretizovať a aktualizovať riadené rozhovory s tromi replikami)
- rozprávky (známe z maďarského/materinského jazyka, časová následnosť)
- ľudová slovesnosť (ľudové riekanky, vyčítanky, básničky, detské hry, texty detských piesní)

Komunikačné témy

základná slovná zásoba: frekventované slová: konkrétne podstatné mená, akostné prídavné mená bez stupňovania, činnostné slovesá, najfrekventovanejšie zvrtné slovesá, ktoré sa týkajú komunikačných tém *Ľudské telo a starostlivosť o zdravie, Vzdelávanie a práca, Obchod a služby*, základné číslovky do 100, osobné, ukazovacie a privlastňovacie zámená, riešenie štandardných sociálnych situácií v rámci komunikačných tém

Rodina a spoločnosť

členovia rodiny, priatelia, meno žiaka, rodičov a súrodencov, vek žiaka, rodičov a súrodencov, zamestnanie členov rodiny, adresa bydliska žiaka, bydlisko starých rodičov, sviatky

Domov a bývanie

dom/byt, miestnosti v dome/v byte, zariadenie v dome/byte, činnosti v jednotlivých miestnostiach, domáce práce, práca okolo domu, v záhrade, pomoc v domácnosti, orientácia v meste/dedine

Voľný čas a záľuby

rok, mesiac, týždeň, dni v týždni, pracovný deň, sviatok, dátum, určenie času, časti dňa, začiatok a koniec školského roka, ročné obdobia, prázdniny

Doprava a cestovanie

dopravné prostriedky, cesta do školy, kultúra cestovania

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie

ľudské telo, zdravie, choroba, nehoda/úraz, osobná hygiena, u lekára/zubára, obliekanie podľa počasia, zdravá výživa, životospráva, šport, vychádzky, exkurzie, výlety, hry v prírode

Vzdelávanie a práca

škola, trieda, budova a okolie školy, personál školy, zariadenie triedy, režim dňa, vyučovacie predmety, rozvrh, učebné pomôcky, domáca príprava a činnosti tretia v škole, vysvedčenie, kalendár, časti dňa, školský rok, sviatky, prázdniny

Obchod a služby

samoobsluha, tržnica, kultúra nakupovania, spôsob nákupu a platenia, tovar, množstvo, základné potraviny, zelenina, ovocie, kvety, kupovanie darčiekov

Človek a príroda

domáce zvieratá a ich mláďatá, lesné a poľné zvieratá, sťahovavé vtáky, rastliny z okolia žiaka, ročné obdobia, premena prírody a činnosti ľudí a zvierat podľa ročných období, starostlivosť o zvieratá, aktuálne počasie, činnosti v záhrade

Naša vlasť

mesto/dedina, adresa bydliska žiaka, bydlisko starých rodičov

Používanie pojmov

abeceda, veta, slovo, písmeno, text, článok, rozprávka, báseň, hádanka, pieseň, hra, dialóg, otázka, odpoveď

Čítanie

- *hlasné čítanie* na základe vzorového prednesu a po príprave (plynulé čítanie, správna výslovnosť, správne dýchanie, správne tempo)
- *čítanie slovenských rozprávok* známych z maďarského jazyka
- *čítanie textov* v učebnici, detských časopisoch a detských encyklopédiách

Písomný prejav

- slovenská abeceda
- odlišné grafémy
- riešenie hádaniek, krížoviek, tajničiek
- jednoduchý opis niekoho alebo niečoho
- jednoduchá charakteristika
- *písomné formy spoločenského styku*: oslovenia, zdvorilostné frázy, privítanie, lúčenie sa, blahoželenie, predstavovanie sa, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, písanie dátumu, štruktúra pozdravu a pozvánky, písanie pohľadníc z výletu a z dovolenky podľa vzoru, písanie vianočných a veľkonočných pozdravov podľa vzoru

Hodnotenie prospechu:

(1) Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – výborný,
- 2 – chváľitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný.

Stupeň 1 (výborný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chváľitebný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.